

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

2025 yılının ilk 6 ayında, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun raporuna göre, en az 136 kadın erkekler tarafından katledilmiş, 145 kadın ise şüpheli şekilde hayatını kaybetmiştir. Bu veriler, erkek şiddetinin sistematik bir yapıya büründüğünü ve devletin önleyici, koruyucu, cezalandırıcı mekanizmalarının etkisiz kaldığını açıkça ortaya koymaktadır. Erkek şiddeti münferit değil; politik, sistemli ve ataerkil düzenin sürdürülebilirliğini güvence altına alan bir araçtır.

136 kadının 96'sı, aile içinden bir erkek tarafından, çoğunlukla kendi evinde katledilmiştir. Ev içi alanın kadınlar için güvenli bir yer olmaktan çıkması, "aile bütünlüğü" adı altında kadınların eve kapanmasını teşvik eden resmi politikaların ölümcül sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Rapor, kadınların katledilmesi sırasında onların çocuklarının, annelerinin, kardeşlerinin ya da arkadaşlarının da saldırıya uğradığını, 35 kişinin bu süreçte ya öldürüldüğünü ya da ağır yaralandığını ortaya koymaktadır. Ataerkil şiddet, yalnızca kadının varlığını değil, onunla dayanışan, yanında duran herkesi cezalandırmaktadır. Bu durum, şiddetin yalnızca bireye değil, kadın mücadelesine ve dayanışmasına karşı yürütülen bir savaşa dönüştüğünü göstermektedir.

Kadınların %10'u, "ekonomik gerekçeler" öne sürülerek katledilmiştir. Ataerkil düzen, derinleşen ekonomik krizi erkek egemenliğini yeniden tesis etmenin bahanesi hâline getirmekte, kadınları hem yoksulluğun hem de erkek şiddetinin hedefi hâline getirmektedir. Bu ikili tahakküm, kadınların yaşam alanlarını, öznelliklerini ve direnme güçlerini sistemli olarak imha etmektedir.

2025'in ilk 6 ayında katledilen kadınlardan 9'unun, olay anında geçerli koruma kararları bulunmaktaydı. Geriye kalan 123 kadın hakkında koruma kararı olup olmadığı dahi bilinmemektedir. Bu durum, 6284 sayılı Kanun'un kâğıt üzerinde kaldığını; devletin önleyici görevini yerine getirmediğini, şiddete karşı etkili bir irade ortaya koymadığını göstermektedir.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin ardından kadın katliamları her yıl artmıştır: 2021'in ilk 6 ayında 131 kadın, 2022'de 164, 2023'te 147, 2024'te 205 kadın katledilmiş, 2025'in ilk yarısında ise 136 kadın yaşamını yitirmiştir. Bu tablo, sözleşmeden çekilmenin kadınların can güvenliği üzerindeki yıkıcı etkisini net biçimde göstermektedir. Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'ne yeniden taraf olması bir tercihten öte, kadınların yaşam hakkını korumak için acil ve zorunlu bir adımdır.

Cezasızlık politikaları ve infaz düzenlemeleri, şiddet faillerini cesaretlendirmekte; erkek şiddetini görünmez bir hâle getirmektedir. 2025'in ilk 6 ayında katledilen 15 kadın, daha önce suç işlemiş erkekler tarafından öldürülmüştür. Bu durum, devletin ceza adaleti sisteminin kadınların değil faillerin lehine işlediğini ortaya koymaktadır. Kadınlar sadece katledilmiyor, aynı zamanda işgücüne katılımlarından sosyal yaşamlarına kadar her alanda sistematik olarak dışlanıyor. Kadınların 2025 ilk çeyrek TÜİK verilerine göre 6 milyondan fazlası "ev işleriyle meşgul" olduğu gerekçesiyle işgücü dışında bırakılmıştır. Kadınların ekonomik bağımsızlığının ellerinden alınması, şiddete daha açık hâle gelmelerine neden olmaktadır.

DEM Parti olarak, kadına yönelik şiddetin ve kadın katliamlarının ancak toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alan, kadınları özne kabul eden, onların dayanışma örgütlerini destekleyen ve ataerkil yapılarla hesaplaşan politikalarla durdurulabileceğine inanıyoruz. Mevcut veriler, koruma sistemlerinin işlevsizliğini, ceza adaletinin yetersizliğini ve toplumsal eşitsizliklerin ölümcül sonuçlarını gözler önüne sermektedir. Bu nedenle; kadın katliamlarının durdurulması, şüpheli kadın ölümlerinin etkin biçimde soruşturulması, koruma ve önleme politikalarının etkili bir şekilde uygulanması, İstanbul Sözleşmesi'ne yeniden taraf olunmasına yönelik toplumsal taleplerin dikkate alınması ve gerekli yapısal önlemlerin hayata geçirilmesi amacıyla, Bakanlığınız tarafından gerekli önlemlerin ivedilikle alınması hayati önemdedir.

Bu bağlamda;

1. 2021–2025 yılları arasında kadın odaklı, toplumsal cinsiyet eşitliğini konu alan kaç kültür-sanat projesi Bakanlık desteği almıştır?
2. Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera/Balesi gibi kurumlarda sahnelenen eserlerde, kadına yönelik şiddet ve eşitlik temalarının yeri nedir?
3. Şiddet mağduru kadınların kültürel rehabilitasyonu veya sanatsal üretimi destekleyen bir program geliştirilmiş midir?
4. Kadın sanatçıların ve yazarların desteklenmesine yönelik pozitif ayrımcılık içeren bir bütçeniz veya fon yapınız mevcut mudur?